

Na_ha_rte Calak' Kanic' Kor_a Ar Mo_ro_n Ar_ak'

Mit't_en kor_a do_a.d.i sa.n'gin'reye tahe~kana. Khange ba_hui da_r.ket'tae khan uni kor_a do_ba.hu pan'jage na_iha.rteye mohnd.ayena; me_nkhan bir ho_rteye calak' kan tahe~kana. Ado_ho_r ar.erege, kathaе, mo_ro_n ar.ak' na~r.i~ye n'el n'amket'a. Ado_mo_ne_mo_ne_teye me_noana, Noa mo_ro_n ar.ak' do_ban'jo_ma; e_nte noan'jo_mle khan do_, na_iha.rten' calak' kana, ado_na~ha~k' o_nd.e_oka lac're daka do_n'jo_ma. Onae nit.oante mo_ro_n ar.ak' do_bae jo_mlet'a. Ado_o_nd.e_kho_nge na_iha.rte do_e mohnd.a idiyena; ado_e se_n tiok'ket'a na_iha.r do_. Ado_parko_mko beladea; ado_e dur.up'ena. Ado_tho_r.a gha.r.i tayo_m khange daka utuko tearket'a, ado_uni ar uniren baho_n'harte_t' ado_dak'ko tan'at'kina. Ado_uni se_n akan kor_a do_daka utu n'e_lte a.d.ige ele mo_ne_re ra.ska.he_c'adea, a.d.i garteye landaket'a. E_nte ar.ak'geye disa.mar.an'ket'a. Ado_uni baho_n'hartet' landa an'jo_mkate a.d.iye edreyena. E_nteये me_nket'a, Nui ho_r. do_dakale e_m akawadea, ado_okat.ak'e ra.ska.yente nonka do_e landaket'a? Uni se_n akan kor_a do_ona daka tho_r.a ho~bae jo_mlet'a. Ado_bhageteye thapakеdea, are metadea, Am sala do_, jivi ban'cao la.git' co_n' dakale e_m akawat'mea, ado_cadak'em landaket'a? Ado_bae jo_m ocoadea, thapa n'irkedeae. Ado_rua.r. jo_khe_n ina mo_ro_n ar.ak'geye joharat'a, are me_nket'a, Lahare noan'jo_mle khan pase_nonka do_o_ho_hoelena. Onate, kathaeko me_na, ja~ha~tegem calak' judu ho_rre mo_ro_n ar.ak'em n'amle khan; do_m jo_met'gea; e_nteко me_na, Candoe edrena ban'jo_mle khan; ado_e me_na, Am do_tin maran' ho_r. kanam? Cedak' mo_ro_n ar.ak' do_bam jo_mlak'a? Onate mo_ro_n ar.ak' do_ko jo_mgea.

Source: Santal Folk Tales

Mit´t an´ Lelha Kala Ho_r

Sedae do_, kathae, Ho_r ho_po_n a.d.i lelhako tahe~kana, ar deko ho_po_n do_ a.d.i ko bo_to_rako kan tahe~kana. Ona pa_r.ia.rege, kathae, uni lelha ho_r ho_~e tahe~kana. Ado_mit´t an´ god_a ta.nd.ireye siok´ kan tahe~kana, ar uni siok´ t.he_n ho_r do_ docan´gagea, o.nd.e_ do_ barea ho_r ha.t.in´ akana. Ado_mit´t an´ Deko ho_r ho_rteye he_c´ena uni ho_r.e siok´ kan t.hen. Ado_ khangeye kuliyyede kana, Ha~ ho~, ma.n´jhi,ye rasta kidhar jaega? Aur ye rasta kidher jaega?

Ado_ khange uni ho_r do_e haemoekat_ena, ado_e me_nket´a Nui Dekoge cet´e me_net´a? Nui d.an´gra in´ren, nui d.an´gra in´ren! Tis en´gate amren d.an´gra do_le a.gu akat´kina, onate onka do_m metan´ kana? Khange ado_ uni Deko do_o.nd.egeye dur.up´ena, ar ona kathage gha.r.i gha.r.iye kuliyyede kana, ado_ bae bujha.uet´ khan, ar ban´khan ka~r.a~ ho_r.e kuliyyede kana, Henda ma.n´jhi, noa ho_r do_ okate calak´a, ar noa ho_r do_ okate? Ado_ ona katha do_ bae bujha.uet´a. Ad_o gha.r.i ho~_ gha.r.iye me_net´a, Tis amren d.an´gra do_le a.gu akat´kina?

Nui ma jom daka kane, ar nui ma ja.ituk kane. Tis amren do_le a.gu akat´kina? Khange arho~_e kuliyyede kana, Ha~ ho~, ma.n´jhi, ye rasta kidher jaega? Ado_ khange uni ho_r.e me_n go_da, Nui ma jo_m daka kane, ar nui ma ja.ituk. Ado_ khange uni Deko ho~_ bae bujha.uet´te gha.r.i gha.r.igeye kuliyyede kana. Khange ado_ uni ho_r do_ be.ba.r.ic´e bo_to_rok´ kana; ado_ ac´ mo_nereye me_njon´ kana, Durre_! Nia_sorkore o_ko_e ho~_ ba.nuk´koa.

Nui Deko do_ dhorage na~ha~k´ tehen´ do_e dal go_jen´a. Me_n in´ e_m dapo_r.aea: Ar uni ho_r do_ kala ho_~e kala

machangea. Ar noa ho~e bujha.uket'a, paset' nuiren d.an'grage jo_m daka ar ja.ituk do_ko e_m akawat'le, pase_ne n'e_l oromket'kin. Onka bujha.u bar.akate ado_banar d.an'grae ar.ak'ketkina, ar ona joteteye jor.aoket'kina; ado_e laga go_t'adea are metae kana,Nukin idi dapor_kinme. Enan khon en'gateye a.r.i lar.aokidin'a, ia. Dekoge. Ma idi dapor_kinme. Ado_khangeye laga idiade khan, nui Deko ho~e bujha.u go_t'ket'a, ban'ma, Nukin d.an'gra do_in'geye eman' kana.

Khange ado_e beret' go_t'ente unkin d.an'gra do_e laga idiket'kina. Tho_r.a sa.n'gin' ha.bic' do_be_nige_t' rua.r. be_nige_t' rua.r.tegeye lagaket'kina; ado_birre danan' n'o~_k'en khan, a.d.i a~t. ado_e khuda.uket'kina. Ar uni ho_r. do_o_n.d.egeye dur.up' jha.pun' thirena. Ado_ona jo_khe_c'ge uniren en'gat bud.hi baskeak' dak' ma.nd.iye a.guadea. Ar uni bud.hi ho~e ka.ligea. Ado_dak'ko da.ta.unikoe emadea; uni kor.a ho~e da.ta.uni hutum bar.aen khan, dak' ma.nd.iye emadea. Ado_un jo_khe_c' uni kor.a do_en'gatte_t'e la.iae kana, E_go_, okaren Deko co_e hec'len; ado_e me_net'a, kathae, Nukin d.an'gra do_, ma.n'jhi, in'ren kanakin. Cedak'pe a.gu akat'kina? Nukin do_kin in'ren kana.Ar in' do_n' metae kana, Amren do_kin ban' kana, Deko, mit' do_e jo_m daka kana, ar mit' do_e ja.ituk kana.

Onkan' metadea; ado_e_nre ho~_ bae bataoet'a, no_n.d.egeye dur.up'ena. Ado_a.d.iye jidket' khan do_rar.akaten' jor.a go_t'adea. Khange ado_uni en'gat bud.hi do_e me_net'a, O_ko_e bad.ae , ba.hu, ba.huge e_nteye sajabo go_t'adin'a, ban'do_e bulun'at', ban'do_ban'a; e_nre re_t're do_bae emadin'a. Tin dhao uni kor.ae ro_r.et'a, un dhaoge nui e_n'gat bud.hi ho~_ ona kathageye ro_r.et'a. Ghane ho~_ ghaneye me_net'a, O_ko_e bad.ae , ba.bu, ba.huge e_nteye sajaboadin'a, ban'do_e bulun'at', ban'do_ban'. Ma enkate bar.e_jo_mkak'me. Khageye jo_m cabaket' khan do_ba.t.i celan'koe sajaboet'te O_r.ak'teye hec'ena.

Ado_uni bud.hiren har.amtet' do_or.ak' mutul se_nre toke

lahak' kan tahe_kana. Ado_bud_hi do_se_t.e_r torage har_ante_t'e la_iae kana, Ba_bu tehen' do_bogeteye ruhet'kidin'a. Ba_huge e_nte dak' ma.nd.iye sajaoadin'a, ban'do_e bulun'at' ban'do_ban', re_t' ho~_bae re_t' go_t'adin' khan. Onate bogeteye ruhe_t'kidin'a. Khange uni har_ame ro_r. go_t'ket'a, O_ko_e bad_ae, toktam co_n' ukhur_tam co_n'. Ar se_uni har_am ho~_e kalagea. Ado_onka uni bud_hi do_a.d.iye la_i bar_ayet'a. Khange ado_uni har_am do_a.d.i garteye ro_r. go_t'ket'a, Ho_ko_bad_ae, toktam co_n' ukhur_tam co_n'. In' do_alom a.r.isin'a.

Khange ado_uni bud_hi do_kiminte_t' t.hene calaena, ar uni kiminte_t' ho~_e ka_ligea; ado_pind_areye tak'koe kan tahe~_kana. Ado_unit .hen se_nkateye la_iae kana, Henda ba_hu, dak' ma.nd.i do_ben bulun'at'a se_ban'a? Tehen' do_kor_a bogeteye ruhet'kidin'a; re_t're ho~_baben kolat'lin' khan, sabak'tegeye jo_mket'a. On'a kathage he_c'kate a.pumlin' la_iae kan khac' do_uni ho~_ruk'het'geye chut_a.uk' kana.

Ado_uni kiminte_t' do_e ro_r. go_t'ket'a, O_ko_bad_ae , go, cet' leka co_lin' takoyet', d_ambak' co_n' d_ombok' co_lin' cur_a dorok'kak' kana. Onka lekate onko ka_li kala ho_r.ren d_an'grakin calaena, huni et_agak' ro_r. khan, nhui do_et_agak'. Onka lekate onko ho_r. do_ko re_n'gec'ena.

Source: Santal Folk Tales

Kur_hni Kur_i Rean'

Mit't.en kor_a kathaeko ba_huade tahe~kana. Ado_ tahe~n tahe~nte a_kin har.am bud_hi do_ bhave sulukgekin tahe~kana, me_nkhan uni ba_hutte_t' do_ a.d.i kur_hnigeye tahe~kana. Ka_mi a~t. hilok' khangeye rua_k'a; Asar. san cando do_ a.d.itet'geye kuhra. kuhri bar_ea, ar sanam hor. ka_miko se_n caba bar_ayena me_nkhan, kusia.~ daka do_ ge_c'kateye jo_ange, ar ban' tahe~n khan do_e dakawange. Ado_ uni ho_n'harte_t' har.am do_e me_nket'a, O_ko_e tora bhala ojhakon' a.gukoa, tikon' tunum bar_a ocokoa, ba_hu do_ cet' leka bae rua_k' kan; rankobon ko_t.e_c' bar_a ocoaea, ar judi bae besok' khan do_, na_iha.rte-gebon idi ot.okaea. Ado_ sa.ri ojhakoe n'am a.guketkoa; ado_e metat'koa, Ma se_ba_hutale tiko tunum bar_aetaepe cet' lekae rua_k' kana. Ale do_ bujge bale n'am dar_eak' kana, ar ban'khan balan'tekoko me_n bo_t.e_c'kea, No_~k'o_~e ape do_ oka ho~_ bape utjogadea. Ado_ sa.ri onko ojha do_ tiko tunum kedea, ar thor_a muluc' machae landaket'a. Khange dosra ojha ho~_e tunumkedea, ado_ uni ho~_e landa machaket'a. Ado_ko dur.up' thir bar_ayena. Ado_ unre uni kha_mid ho_r.e me_nket'a, Cele baba, cet' lekaben buj bar_aket'a? Ado_ ma la.iben. Ado_ ona re_ak' ja~ha~t.ak' babon utjoga?

Ado_ unkin ojhakin me_nket'a, Rua. do_ ud.i ga.hr.igetaea; ma kurumut.ute ran re_he_t' ko ko_t.e_c' ocoame. Ado_ uni khamid ho_r.e me_nket'a, Ran re_he_t'ko ma ban' bad_ae; de_ ado_ abengen' sapet'ben; cet' leketeye bha.la.iok', onako ran n'am a.guiben , se_kirin' ran lagaok' khan , ona ho~_ la.iben se_ ; e_nte cet' lekate jutok'a, ona do_ sanam la.i cabaeben, to_be_ na.~hi~ onakole jura.ua. Ar noako katha do_ uni rua_k' kan ba_hu kur_i saman'regeko galmarao kana, uni ho~_e ak'n'jo_m kangea. Ado_ unkin ojhakin me_nket'a, He~_ do_ he~_ge, baba, ado_ a.lin'em sap'ket'lin' khan do_lin' lagaogea; me_nkhan thor.alin' babape kana, e_nte husit' n'o~_k'le e_ne_c' ran do_ lagaok'a, ar ban'khan o_ho_

lagaolena. Ado_ uniye me_nket´a, Acha, jathete jutok´a, onka bar_e ka_miben, aloben tar antara. Ado_ unkin ojhakin me_nket´a, Ma e_nd_ekhan ro_r. do_ ina.k´gea; ado_ ranlin´ n´am a.gulege, ado_ onako n´am johr.aokatebon husidea ar ran ho~_bon lagao uta_r go_da.

Ado_ uniye metat´kina, Ma e_nd_e_khan nia. tehen´ gapate bar_e_ n´am a.gu go_dben. Ne_tar do_ a.d.i t.ana t.a.ni a.ika.uk´ kana: rua.k´ ho_r. eskarre ba.giae ho~_ban´ jut, arm it´ ho_r.e ho_rho_ete ma jutkok´ge, me_nkhan ho_r.tege ban´le kula.uk´ kan. Ma ran do_ hare phare bar_e_ a.gu go_dben. Ado_kin me_nket´a, Acha e_nd_e_khan tehen´gelin´ n´am a.gu go_da, gapa do_ ranbon lagaoa. Ado_ sa.ri unkin do_ enka me_n bar.akatekin beret´ena; ado_ kulhi se_nre ten´gokate uni kha.mid ho_r.kin la.iadea, nui do_ kur.hni rua. kantaea me_nte. Ado_ uniye me_nket´a, To_be_ cet´ lekateben ba.gi ocoyea? Ado_ unkin me_nket´a, Hape, alom ro_r. bar_aea, ona reak´ ran do_ a.lin´lin´ bad_aea, am do_ thir hatar.ok´me.

Ado_ sa.ri unkin do_ birte se_nkate tirr.a. da khub hapr.ak´ hapr.ak´a, kohnd.a un tititak´, barea dakin la a.guket´a. Ado_ a.yup´ khangé uni rua.k´ kan ho_r. or.ak´te se_katekin me_nket´a, Ran do_lin´ n´am a.guket´a, tehe_n´ do_ balin´ lagaoet´a, me_nkhan gapa do_ a.d.i setak´ pia.n´ payan´relin´ lagaoa, a.ikha hana kulhi muca.t´re do_ba.t.ia. t.hen ape sanam ho_r. ar uni dukha.lite o_nd_e_lin´ bula.u bar_alepege; ado_ o_nd_e_ge na~ha~k´ ran do_lin´ lagaoa. Ado_ gapa setak´ o_ko_e ho~_ alope ja~ha~kotek´a me_nte tehe_n´relin´ la.i sad_eape kana.. Ado_ko me_nket´a, Acha, besge e_nd_e_khan. Ado_kin me_nket´a, Ma e_nd_e_khan ro_r. do_ nia.ge, alin´ ho~_ gapa do_ a.d.relin´ he_c´ go_dok´a. Ado_ kedok´ dak´ ma.nd.iko emat´kina, ado_ jo_m bar.akatekin calaoena. Ado_ dosar hilok´ do_ sim rak´rekin he_c´ go_t´ena, ar ona tirr.a. da do_ kulhi muca.t´rekin idi maran´ ot.okat´a, ado_ onko t.henkin he_c´entekin beret´ket´koa. Ado_ lot.a dak´ ar sindur ar dhadra

hat.ak'kin kho_jket'koa.

Ado_onako n'amkate jo_to_ho_r. ona kulhi muca.t'
do_ba.t.ia.rekin idiket'koa. Ado_uni rua.k' ho_r. ona
dhadra hat.ak're cando rakap' se_n saman'katekin dur.up'
ocokedea, ar ona hat.ak'kin sindur bar.awat'a, ar sukri
d.humba.k'kotekin bula.u bar.akedea. Ado_ona tirr.a.
a.gukate banarge uni kur.hni kur.i ho_t.o.k'rekin akawadea,
arkin metadea, Am do_, ba.hu, pe_dhao noa kulhi o_da~r.a~
rakap' da~r.a~ a~r.goeme, ale do_ne.nd.e.gele tahe~
hatar.ok'a. Pe_dhaoem da~r.ale e_ne_c' ber kat.aok'a, ar
e.nd.e_ane_c' ale ho~_no.nd.e khonle ut.ha.u dar.eak'a. Ma
hako pako pe_dhaote da~r.a~ rakap' ho_dben. Ado_sa.ri uni
ba.hu kur.i do_setak'rege kulhi kulhiteye calak' kana; ado_
bogeteko landawae kana, ar gidra.ko do_uni tayom tayomte
bogeteko pan'ja bar.ayedea, arko tayoyet'a ar d.e.ke_
cet.ak' cet.ak'te ra.ska.te uc'ateko kikia.u idiyet'a. Ar
onko kulhi muca.t'renko bogeteko landawae kana. Ar unkin
ojha do_kin metae kana, A.ikha. a.urim bogek' dha.bic' noa
tol ran do_tahē_ocoam; tisem besok'a rar.a gid.ikaben.
Ado_uni ba.hu kur.i do_bar dhaogeye da~r.a~let'a, ado_
a.d.iko landawae kan lajaote ona to_l ran do_e capat'
gid.iket'te or.ak'teye da.r.ket'a; ado_arte_t'ge bogeteko
landawadea. Khangeye da.r.ket' khan, ado_sanam ho_r.
or.ak'teko calaoena. Ado_olhakin metae kana, Henda ba.hu,
boge go_t'ente ran do_ben rar.a gid.ikat'a se_cet' leka?

Ado_uni ho~_muluc' muluc'e landajon' kana. Ado_unkin
ojhakin me_nket'a, Me_n ado_tis ho~_nonka rua.do_aloben
rua.k'a, ban'khan ona rangelin' lagaoabena. Sanam rua.ge
a.lin' do_lin' pachnao dar.eak'a. Ado_e_n hilok' khon uni
kur.i do_e pha.ria.uta.rena, ado_tis ho~_bae rua.lena,
ado_kurumut.uteye ka.mijon'a. Ado_o_ne_onkate uni kur.hni
do_e besena arko ba.gi ocokedea.

Source: Santal Folk Tales

Me_ro_mko Jo_mlede

Sedae jo_khe_n o_ko_eren me_ro_m co_n', kathae, dosra ho_r. or.ak'teye bo_lo_len tahe~kana. Ado_uni ho_r. do_bo_lo_torage uni dosra ho_r.ren me_ro_m do_e go_c' go_t'kedete or.ak'teye ader go_t'kkedea. Ado_n'uhum khange onko me_ro_m kisa~r do_n'an'amko he_c'ena. Ado_ko kuliket'koa, Henda ho, pase_no_te_me_ro_mko he_c' ja~ha~n akawat'pe? Ado_ko me_nket'a, O_ko_bad_ae ho_e_nte, ban'doko he_c' akan ban'do_ban', ale do_bale n'e_lledea. Ado_mase_bhala aleren me_ro_m gudr.ire n'e_lkom, pase_ye bo_lo_akange. Ado_divhe od.okkate me_ro_m gudr.ireko arsal bar.aket'koa; ado_ba.nugic'khan do_onko n'an'am ho_r. do_ko khalkedeteko ge_t' kut.ikedea, ado_ko kokr.o jo_mket'a, ar ado_m jel do_ko do_ho_kat'a. Ado_uni apat' ho_r. do_ac'ren gidra.koe metako kana, E_yoi ape gidra. do_, no~k'o~e me_ro_m jelbon jo_met'a, ado_gupi t.hen ho_r.ren gidra. t.hen do_alope sorok'a, e_nte me_ro_m jel do_a.d.i bogea, ban'khanko bas t.hik bo_t.e_c'kepea. Ado_un jo_khe_n onko gidra. do_cet' ho~ bako ro_r.let'a.

Ado_dosar hilok' uni akoren ga.i gupi gidra. do_setak' jo_khe_n ga.i, me_ro_m bhid.ikoe ar.ak' idiket'koa, ado_atoren gidra. t.hene laga mit'ket'koa. Ado_onko atoren gidra. ac' t.henko sorok' khange ac' do_e pharak idik' kana, ado_arho~ uni se_ngeko se_n idik' kana. Ado_unreye metako kana, Me_n ya, in' se_n do_alope sorok'a, ban'khan so_pea na~ha~k'. Ado_ko me_nket'a, Cet' ya so_lea?

Ado_e metat'koa, Me_ro_m jel ya, hola a.yup' in' jo_m akat'a e_nte, arho~ ado_m jel do_menak'gea. Khange onko

an'jo_mlet' gidra do_or_ak'reko la_iket'a; ado_uni
ho_r_ko sap'kedete or_ak'ko todarotket' khan jelko
n'amket'a; ado_mo~_r.e~_ sika_ko d.and.o_mkedeadea; ado_
bo_ho_k'ko a_cur ocokedeadea.

Source: Santal Folk Tales

Ka_lu ar Laltekinak' pagla galmarao

Ka_lu do_hor_o rakab la_git' kha_ra_iye lalak' kan tahe~kana.
Un_jo_khe_nge Lalteko pe pon ho_r_birte kat_mag la_git'ko
calak' kana. Ado_Ka_lui kha_ra_iyet' se_ntege ho_r do_se_n
akana; ado_ona ho_rtege onko do_ko calak' kana. Ar Ka_lu ar
Lal do_d.ha.ulia_so_mpo_k' kanta_kina. Khange uniko
tiok'kede khan Ka_lu do_e ro_r.go_t'ket'a, Okatepe helaoena
ho~, t.a.mbuc' t.a.mbuc'? Khange Lal do_e men go_t'ket'a,
Saman' se_c'. Ad_oe Ka_lui me_nket'a, Nuiak' r.o_r.ma en'gate
er_n'iga er_n'igage. Lale me_nket'a, Cekate er_n'igagea? Saman'
se_n ban'khan dea se_nteko calak'a? Ma bhala am do_oka
se_ntem calak' kana, saman' se_nte se_dea se_nte?

Ka_lui me_nket'a, He~_ma he~_ge.

Lale me_nket'a, Sei bujha_ume.

Khange Ka_lui me_nket'a, Cet'pe mag la_git'?

Lal do_e ro_r.rua_r.adea, Kat_le mag la_git'.

Ado_Ka_lui kulikedea, Okare?

Khange Lale a_curadea, Phe_d.re.

Ka.lu do_ ro_r.ket´a, He~_ ya, he~_, phe_d. ma phe_d.regeko_ mag; ado_ oka burure? Khange Lal do_ atan´ go_t´ket´a, Buru ma e_nte baco_m kuliyyedin´ kan, e_ke_nem me_net´a, Okarepe maga? Ado_ onaten´ la.iam kana, phe_d.reko maga me_nte. Ado_ ina.ko galmarao tege ga.d.i sagar.ko laga a.guket´a ona se_ntege, ar uni sagar. lak´gaic´ do_ o_t o_ttegeye calak´ kana. Ado_ uni n´e_lte Ka.lu do_e me_nketa, Henda ho~, sagar.re de_c´kate do_ cedak´ bam lagayet´kina? O_t kho_n do_ n´e_lme o_nte no_te_ a.curok´ hoyok´ kantama. Khange Lale me_n go_t´ket´a, Henda ya, am do_ a.d.i lelha ho_r. kanam, am soman lelha do_ dha.rtire ho~ ba.nk´koa. Am do_ en´gate ic´ ho~ ic´ lelhage tama. Cekate orad do_ ba.nuk´tama? N´e_l oradkate ro_r.me se_. Am do_ a.d.i lelha ho_r. kanam. Ado_ Ka.lui me_nket´a, Henda ya, nuna.k´ ho_r. saman´re beja~e ro_r. yam ro_r.kedin´ do_. A.d.ite_t´ lelhagem rika.kidin´ do_. Ado_ Lale me_nket´a. He~ sa.rige lelhan´ me_n dar.eama; e_nte am do_ dare mamak´ ho~ nit´ ha.bic´ bam bad.ea. Arho~ nui ma sagar.re de_jok´em metae kana. Ado_ ka.lui me_nket´a, Sagara.re .ban´khan okare ya de_jok´ in´ metaea? Ado_ Lale me_nket´a, Sagara. ma ya gud.ra.uk´ kan, bam n´e_l t.hiket´a? Onare do_e dec´ t.arhao dar.eak´a? Ar de_c´lenre ho~ e_nte bae te_n gujuk´a? Mase_ bhala n´e_lme , gud.ra.uk´ kana se_ ban´?

Kahange tho_ Ka.lu do_ bitkil lekae thirena, cet´ ho~_ bae ro_r. dar.eat´a, mo_ne_ mo_ne_te e_ke_n muluc´ muluc´e landaket´a ar uni sa~otenko ho~_ jo_to_geko landaket´a. Ado_ mit´ ho_r.e me_nket´a, Ne_tar do_ candoe sesaoena, oka hilok´kote co_n´ hape_ne da.r.a. Ado_ Ka.lui me_nket´a, Henda ya, bhala ne_tar do_ okakore an´gawae kana? Khange Lal do_e me_n go_t´ket´a, Sermare ya an´gawae kana. Am do_ ina. ho~_ ya bam bad.ea do_? To_be_tege lelha do_lan´ metam kana. Khange ado_ mit´ ho_r.e me_nket´a. E_ ho~_ , a.d.i ha.bijok´ kana , delabon se_n ho_dok´a; galmarao do_ o_ho_ cabalentabona. O_ne_ko me_nge, Bo_sle ko_theta sutle sapo_n. Ja~ha~m n´apamena me_nkhan, ban´gem bhagao ho_dok´a; mit´ ho_r.e e_ho_b_khan, mit´ ho_r.e muca.t´ idiyet´a; arho~_ mit´ ho_r.e e_ho_p´

idiyet'a-nonkage galmarao do calao idik' kana. Delabo, arho~_ na~ha~k' tayo_mte rua_r. jo_khe_nbo galmaraoa. Ado_ sa_ri birtoko calaoena. Ado_ o_nte_rege okare co_n' kathae, mit't_an' jambr_oko go_c'kedeaa, ar uni jambr_o do_ jo_mea me_nte Lal do_e a.gu darayede kangea. Ado_ arho~_ uni Ka_lu ho_rteko tuluc' ona kha_ra_i t_hengeko n'apamena, arho~_ onka phukt_i kathagekin e_ho_p'ket'a. Khange Ka_lui me_n go_t'ket'a, Cele bin' ya lawar lawarem kut_un' akadea? Ado_ Lale me_nket'a, O_ko_ bad_ae e_nte, mase_ n'e_l oromem. Ado_e me_nket'a, In' do_ jambr_o lekan' n'e_le kana. Am do_ cele bin' co_m metae kan? Ado_ uniye me_nket'a, Jambr_o do_e ban' kana ya. Nui do_ buru ayan'ko metae kana; e_nte hat_ak' lekae sar_ok'a.

Ado_ Ka_lui me_nketa, O_karepe go_c'ledea?

Ado_ Lale me_n go_t'ket'a, Ho_t.o_k'rele dalledea.

Ado_ Ka_lui me_nket'a, Okarepe n'amledea?

Ado_ Lale me_nket'a, Ac'ak' nij or_ak're.

Ado_ Ka_lui me_nket'a, Ape do_ ia_ko sin' sa_t.up' pha_ria_baj katha- getape. Ado_ Lale me_nket'a, Ban'a ho, ale do_ thikgele la_iam kana, ma ho_ne_c' bujtam; okam kuliyet'lea, ona reak'gele la_i rua_r.am kana. Ado_ Ka_lui me_nket'a , Ban', apeak' do_ t_hik katha do_ ban' kana, e_nten' kuliyet'pea, Nui bin' do_ okarepe go_c'ledea? Ado_m me_net'a, Ho_t.o_rele dalledea. Arho~_n' kuliyet'pea, okarepe n'amledea me_nte, ado_pe me_net'a, Ac'ak' nij or_ak're. Ado_ noako ki katha kantapea? Bin' do_ ko_kho_no_ ki or_ak' do_ko benaoet'a? Onate t_hik katha do_ ban' metak' kantapea.

Ado_ Lale me_nket'a, T_hik ban'khan cet'? N'elme, ho_t.o_k'rele dalledetele go_c'kedeaa, ar bhuga_k'rele n'amledea, o_nd.e_gele go_c'kedeaa. Ona do_ kichu uniak' or_ak' do_ ban' kana? Ma to_be_ amge la_i bujha_ualeme. Khange Ka_lu

do_cet' ho~_ bae ro_r. dar_eat'a, thir ut_arenae; e_ke_n
muluc' muluc'e landwana, ina_ge, ar ban_khan katha do_ bae
ro_r. rua_r. dar_eat'a. Ado_ Lale me_nket'a, Oka ho~_ bam
ro_r. rua_r. dar_eat'a. Ma to_be_cun thamkure e_mente mit'
ho_r. do_e bek'nao kantakoa. Ado_ ina_tege mit't_en gupi
kkor_a do_ kad_ae laga a_guket'kina; ado_ onko kad_a mo_to_re
barea do_ khub mot_akin n'elok' kana. Ado_ unkin kad_a n'e_lte
Ka_lu do_e me_n go_t'ket'a, Nukin kad_a do_ khubkin mot_a
akana. Ado_ Lale me_n go_t'ket'a, E_nte ho mot_a ban_khankin
cekak'a? E_nte nuking do_ got_a ta_nd_ikin dar_an kana,
onatekin mot_a akana. Am ho~_ got_a t_a.nd_i dar_anme tho_,
nuking leakage na~ha~k'em mot_ak'a. Ado_ ina_re ho~_ Ka_lu do_
ban'geye ro_r. rua_r. dar_eat'a; ado_kin thir bar_ayena. Ado_
e_ne_noa katha do_ e_nd_egen' muca_t'kat'a.

Mit't_en' Pa_pi Kur_iwak' Katha

Mit't_en ho_r.ren, kathae, ho_po_nerate tahe~_kana; ado_ uni
kur_i do_ mitt.en dosra atoreye t_ha~o akadea. Ado_ pe_po_n
go_t.e_nkin gida_r pida_rana. Ado_ mit' dhao uni apat'
ho_r.e me_nket'a, O_ko_n' tora tehen' do_ phalna ma~_itakon'
hiri a_gukoa, d_her din khon onko do_ babon hiri akat'koa.
Ado_ sa_ri onka me_n ot.okate e_n hilok' do_ setak'rege bin
jo_mtegeye mohnd_ayena. Ado_e me_nket'a, Tiok' go_da_n'
na~ha~k', o_nd_egen' jo_ma. Ado_ calak' calak'te mit' t_hen
mo_ro_n ar.ak'e n'ellet'a, ona ho~_ bae jo_mlet'a. Khange
ado_e calao se_t.e_rena; ado_ parko_mko beladete dak'ko
tan'adea, ado_ boge juda_ye kuli bar_akedea. Ado_ e_n
hilok'ge uni apat'te_t' do_ rua_r.e me_net'a; ado_e
me_nket'a, Ia_ma~i, in' do_ a.d.i ha_bic' do_ ban' pe_r.a

ho_r.o_k'ape kana, in' do_ tehen'gen' rua.r.a.

Khange ado_e metadea, Ia. baba, a.khirem calak'gea, lo_lo_ak' ta.n'igi toraeme. Ar uni ja~wa~e gomket do_ a.d.iye sendrawa, ado_e_n hilok' ho~_ mit't.en marak'e go_c' a.gu akadea. Ado_ ro_ ge_t' akadete uni do_ oka se_n co_e calaoena. Ado_ uni ho_po_nerat do_ apat har.am menae ia.te bae utu dakayet'a. Ado_ khub seton'en khan, racae le_be_t' a.ika.uket'a, seton'te a.d.i ba.r.ic' dhipa.uená. Un jo_khe_n ado_e metae kana, Ma baba, lo_lo_ak' nitok' do_ tiok'ena, ma calak'me. Ado_ uni ho_po_nerat' onkae me_nket' khan, uni har.am do_ mo_ne_reye bujha.uket'a, daka do_ o_ho_ko e_mlin'a me_nte; O_ko_n' toran' beret' calak'a. Khange t.hen'gae sap'ket'taea, ado_ beret' calak' jo_khe_n uni har.am do_e ro_r. ot.oako kana, Ia. ma~i, mit' kathan' la.i ot.oam kana, je_ ja~wa~e do_ a.d.iye sendrawa; ado_ ja~ha~ leka marak' tanak'e go_c'leko khan do_, ku~in'd.i kar.ete le_t.o_kope tho_, a.d.i ko sebela. Ado_e me_nket'a, Acha e_nd.ekhanle le_t.o_koa. Ado_ e_nka me_n bar.akatege uni har.am do_e calaoena; cet' ho~_ bako emadea, upa.stegeye calaoena. Ado_ uniye calaoen tayo_m khange uni ho_po_nerat do_ ona marak' jel do_e utuket'a, ar uni har.ame me_nlet' lekage sa.ri ku~ind.i kar.eteye le_t.o_ket'a. Ado_ ja~wa~ete_t' ar onko gidra.koe e_m lahawat'koa. Ado_ko jo_m legayet' do_ bogete har.hat'. Ado_ ja~wa~ete_t'e me_nket'a, Cet' leka ba tehen' do_m utuket'? Bogete har.hat' kan do_. Ado_ uniye me_nket'a, Ban'a, tehen' do_ a.d.i sebel in' utu akat'a. Ado_ onka me_nkateye me_nket'a, Hape jo_m legalege. Ado_ sa.riye jo_m legaket' do_, bogete har.hat'ge. Ado_e me_nket'a, Babage tho_e metadin'a, ku~ind.i kar.ete le_t.o_eme tho_, a.d.i sebela. Onate tehen' do_ ku~ind.i kar.eten' le_t.o_ket'a. Baba do_ a.d.iye e_k'r.ea, sanam jele ba.r.ic' ocokeden'a.

Ado_ ja~wa~ete_t'e me_nket'a, Baba do_ daka utu do_pe emadea se_ ban'a?

Ado_e menket'a, Bale emadea.

E_nd_e_khan re_n'gec'tegeye calaoena?

Ado_e me_nket'a, He~_k', re_n'gec'tegeye calaoena.

Ado_e me_nket'a, To_be_rege e_nd_ekhan nonka do_e la_i ot_oat'mea. Cedak' bam emadea? A_pum lekan ho_r.ge bam emae khan, e_nd_e_khan do_ celekom pe_r_akoa? Unim isinaea me_nte co_n' hare pharen' ge_t' kut_i ot_oat'me. Ado_ bam emadete noa do_e batlao ot_oat'mea. N'e_lme, uni bam emadete abo ho~_ okorbo jo_m dar_eat'a? Jo_to_ ban' kharapena? Ado_ uni ba_hutte_t' do_ cet' ho~_ bae ro_r.let'a, hapegeye tahe~_yena. Ado_ jo_to_ jelko gid_ikat'a.

— TUMA L- SANTAL FOLK TALES, P.O. BODDING

U~t_ ar Cut_ia_

Mit' dhao mit't_en' u~t_ cekate coe at'lena. Ac'ren kisa~_r.ak' or.ak' do bae n'am dar_eat'a, ar onte noteye da~_r.a~_ bar_ae kan tahe~_kana. Oka baberte ac'ren kisa~_r. na.thureye tollede, ona baber do ot otte or calak' kan tahe~_kana. Calak' calak'te mit't_en' cut_ia_ tar_am paromede kan jokhec, uni cut_ia_ do ona babere ger got'ket'a, Ar uni la.t.u janwar laha lahateye da_r. idiket'a, ar mone moneteye menwana, "A.d.i maran' la.t.u janwarin' idiyedea".

Thor_a gha_r.ic' khange mit't_en' hopon gad_akin tiok'ket'a. khange cut_ia_ doe ten'go got'ena. Mit' gha_r.i do ona gad_a ar erekin ten'go thirena. U~t_ do cut_ia_ metadea, "Ma sen idik'-talanime". cut_ia_i menket'a, "Ba_n' sen dar_eak'a, a.d.i uta_r dak' menak'a, unumok'a.n''. U~t_e menket'a, "A.d.i uta_r dak' do ba_nuk'a, t.emec'gea. Acha tobe bolokaten' a_ika_ulege".

U~t. do tala gad.ae tiok'ket' khan cut.ia.i hohowadea, "Dela hijuk'me, eken gunt.hitege menak'a" Cut.ia.i men got'ket'a "He~ ma he~ge, menkhan amak' gunt.hi ar in'ak' gunt.hire a.d.i begar menak'a. Dayakate or paromin'me". U~t. do non'kae ror. rua.r.adea, "Tehen' khon ado amak' monre una.k' la.t.u do alom hudisjon'a, ba.puric're tahe~nme, nitok' in' don' parommea." Cut.ia. doe bujha.uket'a ar a.d.i ra.ska.teye he~k'ket'a, ar u~t. do uni cut.ia.i or paromkedea.

Lobok' ko~k'

Mit't.en ato t.olare a.d.i maran' mit't.en hesak' dare tahe~kana. Ar ona darere a.d.i mon'j mit't.en Lobok' ko~k' doe tahe~nkan tahe~na. Onka leakage uni Lobok' ko~k' do dina.m a.yup' jokhec' jombi la.git' t.ola barhete a.tin'e calak'kan tahe~kana. Dina.m hilok'ge uni Lobok' ko~k' do a.d.i n'inda. dha.bic' a.tin' bar.akate arho~ acak' ona tahe~n t.ha.~itey rua.rok'kan tahe~kana. Ar onka leakage dina.m din jombi la.git' a.tin'te doe calak'kan tahe~kana. Ar mit'din do n'elme one okare a.tin' ar jombi la.git'e calak'kan tahe~kan ond.e do mit't.en gate doe n'am kede a.

Ar uni acren
gateak' n'utum
do hoyok'
kantaea La.lu
seta.

Menkhan Lobok' ko~k' do okarey a.tin' ona jaegare do aema ghas gajar. ar dak' tahe~lena ar ona son'gete thor.a put.hi ar rud.gu hako ho~ko tahe~kana. Ar ona ia.te unkinak' gate do thor.agan sa.n'gin' sa.n'gin' rege tahe~kan ta.kina. Menkhan tin okte dak' cabaena ona jaega reak' ado ond.ege mit't.hec'kin n'apamena ar n'apam tayom a.d.ikin ra.ska.ena ente aema din tayom dokin n'apamena.

Onka lekage uni Lobok' ko~k' do acren et.ak' boeha ar miserako ho~ ac' son'ge a.tin'tey idiket'koa ona jaegate. Ar ina. tayom Lobok' ko~k' do acren gate La.lu seta son'ge ac'ren boeha miserakoe n'apamket'koa. Menkhan La.lu seta do Lobok' ko~k' ren boeha ar meserako n'elte acak' monre a.d.i lobh ar laloj hec'adea. Ar onka lekage mit'din do Lobok' ko~k' gateren mit' boehae galmaraoade tahe~kana ar galmarao galmaraoatege uni La.lu seta do n'elme Lobok' ko~k' ren gate goc' kedea are jom kedea. Noa n'elte Lobok' ko~k' do a.d.iye bhabnaena are rangaoena. Ina. tayom jojom hud.a.r La.lu seta ba.gikate acak' or.ak'tey rua.r.ena boeha ar miserako son'ge.

Cecet'ak' do noage, Dula.r.ia. boeha ar miserako noa dha.rti jion khemaore ka.mikore ar dar.ankore mon'j gatekobon gatekoa ar ba.r.ic'te perec' akan gateko do bon ba.giakoa.

KA_HU~ AR GHAR_WA

Mit't.en dare re_mit't.en ce~r.e~ tuka_tahẽkana. Ar uni ce~r.e~ak' tuka_do_a.d.i a.ula.u-jha.ula.u ar bin saphage tahẽkana. Uniak' jinisko_do_hand.e nand.e taralbasal tahẽn kan tahẽna. Ar ond.ege arho~ mit't.en et.ak' dare re_mit't.en ce~r.e~ tuka_tahẽkana. Uni ce~r.e~ak' tuka_do_a.d.i sa.ita.ute ar sapha-sa.phi tahẽkana. Me_nkhan unkin ce~r.e~ talare a.d.i mill do_ban' tahẽkana. Ackage mit din do_hoedak' ehop'ena, onate Ka.hu~ak' tuka_ra.put kut.ra.entaea. Unre Ka.hu do_a.d.i mu~skilreye par.aena, cet'e cekaea me_nte bae hudis n'amet tahẽ kana. Ar note ka.hu do_dak're lohot' cabaena.

Unre Ka.hu~ do_uni Ghar.wa ce~r.e~ ak' kathae disa_kedea. Un okte Ka.hu~ do_et.ak' dare ud.au calaokate Ghar.wa ce~r.e~ ak' dua.re thop' thop'e lagaoena ar hohoe ehop'ena, Ghar.wa misera dua.r jhic'mese in' do_bhitriten' bolok'a, bhitri kho_n Ghar.wa do_e me_nkeda ka.hu~ dada, ka.hu~ dada mit gha.r.i ten'gonme, in'ren gidra.n' paeraedea. No_a katha an'jom kate ka.hu do_mit' gha.r.ic'e ta.n'igi keda. Arho~ mit' gha.r.i tayom Ka.hu~ do_dua.re t.hop t.hop katec'e menkeda, E misera dua.r jhic'me, Ghar.wa do_e ror.rua.r.keda Ka.hu~ dada mit' gha.r.i ten'gonme gidra.jhan'gan' horok'ae kana.

Arho~ mit' gha.r.i tayom ka.hu~ do_dua.re t.helao keda, un okte Ghar.wa do_e me_nkeda, Ka.hu~ dada E Ka.hu~ dada ar mit' gha.r.i ta.n'igime in'ren gidra.ca.ndiren' t.ika.k'kae kana, Ka.hu~ do_ar bae ta.n'igi dar.eak' kan tahẽna ente

uni do_rear_teye thartharaok' kan tahe~na. O_nate uni Ghar_wa ce~r.e~ do_duar_jhic' la.git' ghane ghane ne~ho~rae lagaoena. Ka_hu~ ak' ne~ho~rte Ghar_wa ce~r.e~ do_duar_jhic' kate bhitri sec' hijuk'e metadea. Bhitri bolo tayom Ghar_wa do_Ka_hu~ jo_do_k' la.git' gamchai emadea are metadea Ka_hu~ dada nond_ege dur_up hatar.ok' me ar hor_mo re_ak' dak' do_hawet' me in' do_n' paera hec' lenge. No_a katha ror_kate Ghar_wa do_paera la.git'e senena.

Ka_hu~ do_mit' gha.r.i dur_up' tayom daka.e or.ak' kho_n a.d.i mon' j so_do_e n' amet' tahe~na ar ona so_do_tahе~kana khir daka re_ak' so_. Un okte ka_hu do_lob bae sambr_ao dar_eak'te ba.i ba.ite daka or.ak' sen kate thor_a thor_ate ona jo_to_khir daka.e jom cabakeda. Ar note_Ghar_wa do_paera kho_n rua_r. hec' katec'e n' el keda Ka_hu~ do_daka or.ak' bo_lo_kate jo_to_khir daka.e jo_m cabaoakada. Unre Ghar_wa do_a.d.i a~t.e bhabnayena are ran'gaoena. Ghar_wa ce~r.e~ do_ran'gaote culha_re_ak' kat_sen'gel ka_hu~ ak' pha~.k'r.a.k' rey capat keda. Ar son'ge son'ge Ka_hu~ ak' pha~.k'r.a.k' do_lok' ehop'entaea. Khange ka_hu do_chat.pat_ao kate_ye goc'ena.

No_a golpo re_ak' cecetak' bisoi do_hoyok' kana et.ak' hor.ak' jahan jinisre_tis ho~ alom laloca.

Jo_m O_kte Katha Ror Cedak' Ja_r_ur_a.

Card uduk' katet' bo_to_r oco

Apat': Amak' report card a_guime n'el legen'.

Gidra.: Baba, inak' report card ma in'ren mit' gate pan'cateye hatao akat'a.

Apat':Cedak'? Am re_n gate ak' report do_a.d.i ba.r.ic' hoy akantaya se_cet'? Amak' card uduk' katet' lelha hor.ak' ti kho_n bancaok'e meneda?

Gidra.: Ban', uni do_ac' gogo-babae bo_to_r ocokin la.git'!

Gidra.i rua.k' kan

Mahasoe: Tahole_ am do_m me_n ocoeda, Rokon do_a.d.i kajak'e rua.k' kana ar te_hen' do_iskul bae hec' dar.eak'a?

No_a ar.e kho_n: hoy!

Mahasoe: Am do_okoeyem me_neda?

No_a ar.e kho_n: In' baban' me_neda.

Oka kha_tir hado_s

Chir.ia.khana re_ta.rup' ak' khan'ca saman're_ten'go kate apat'tet' do_ac'ren gidra.i metade tahe~na, ta.rup' do_tina.k' bo_to_ran ar dharkat. janwar kana ko_!

Gidra.: (rak' me~t'ha kate): Henda ba, nui ta.rup' judi ame jo_mlem khan

Apat': (Dula_r. ar.an'te): Cet' hoyok'a end_ekhan?

Gidra.: In' do_or.ak' cekaten' calak'a! E~.....

Mul ka_hini

Gidra. ac' babawak' da.bi re_dur.up kate bohok' up'e racak' et'taya.

Apat': Up' alom racak' tin'a.

Gidra.: Up' do_ ba_n' racak' eda ba, in'ak' chuin'gam hatao rua_r. reak' do_n' kurumut_uida.

Babawak' sira_ okte_

Apat': Class seven re_ rakap' kate cet' le_kam a_ikaueda?

Gidra.: A.d.i ba_r.ic', baba.

Apat': Cet'em me_neda! Cedak'? Class seven rege in'ak' jion re_ ma pe_ serman' khemao akat'.

Dak' cedak' ja_rur_a

Gidra.: Baba, ar mit' gila_s dak' ema_n' me se_.

Apat': Am do_ nunak' dak' cedak' lagaoam kana? Am niton'ge10 gila_s dak' in' emat'mea.

Gidra.: Menkhan baba, atet' re je_ _se_ngel _in' lagao akat', Ona ma ban' a_r.ic'jok' kan.

Jo_m okte_ katha ror

Jo_m okte_ re_ apa-ho_nkin galmaraoet' tahe~na.

Gidra.: Henda ba, Capr_a do_ cet'leka ko_ sebela?

Apat': Jo_m okte_ a_ur_i katha bako ror_a, thir kate jo_mme. Tayomten' an'joma.

Jo_m tayom-

Apat': Hmm, Cet'em menet' tahe~na?

Gidra.: Me_net' tahe~Sn'a_n', da_l uture_ mit't.en capr_ae n'ur akana. Menkhan am do_ jo_to_ da_l utu do_m jo_m caba keda.

Source: Prothom alo